

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 14012/2022
06.10.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Зорана Хаџића и Мирјане Андријашевић, чланова већа, у парници тужиље малолетне АА, чији је законски заступник мајка ББ из ..., коју заступа Сузана Станојевић Митровић, адвокат из ..., против туженог ВВ из ..., кога заступа Гордана Јездић, адвокат из ..., ради заштите од насиља у породици, одлучујући о ревизији тужиље, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2-187/22 од 19.05.2022. године, у седници одржаној дана 06.10.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж2-187/22 од 19.05.2022. године и пресуда Основног суда у Крагујевцу П2-239/21 од 11.03.2021. године тако што се:

ЗАБРАЊУЈЕ туженом ВВ да убудуће фотографије своје малолетне ћерке објављује на друштвеним мрежама и

ОБАВЕЗУЈЕ тужени ВВ да млт. тужиљи АА плати на име накнаде трошкова поступка износ од 99.240,00 динара у року од 15 дана од пријема отправака пресуде.

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2-187/22 од 19.05.2022. године, у преосталом делу.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж2-187/22 од 19.05.2022. године, одбијена је као неоснована жалба малолетне АА и потврђена пресуда Основног суда у Крагујевцу П2-239/21 од 11.03.2021. године, којом је одбијен тужбени захтев тужиље малолетне АА да се утврди да је тужени ВВ из ... објављивањем фотографија малолетне АА на свом фејсбук профилу 25.01.2020. године и 15.02.2020. године учинио повреду права детета и то права на безбедан живот и права на приватност и да се забрани туженом ВВ из ... да убудуће фотографије своје малолетне ћерке објављује на друштвеним мрежама, као неоснован, да се обавезе тужени да на име накнаде штете због повреде права детета исплати тужиљи износ од 150.000,00 динара, као неоснован. Одлучено је да

свака странка сноси своје трошкове. Одбијен је као неоснован захтев тужиље за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужиља је изјавила ревизију због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, погрешне примене материјалног права и битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1 у вези члана 398. став 2. ЗПП.

Испитујући правилност побијане пресуде применом члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Србије“, број 72/11 ... 18/20), Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија тужиље делимично основана.

У спроведеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности, а нема ни других битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП учињених у поступку пред другостепеним судом.

Према утврђењу првостепеног суда, вршење родитељског права над млт. АА поверено је мајци ББ, решењем Основног суда у Крагујевцу П2-1024/19 од 28.06.2019. године и решењем Основног суда у Крагујевцу П2-1024/19 од 19.07.2019. године. Тужени, отац ВВ је јануара 2020. године сачинио на свом профилу који носи назив “ВВ“ на друштвеној мрежи Фејсбук и објавио фотографије на којима се налази малолетна АА поред базена у купаћем костиму, као и њихове заједничке фотографије из базена и заједничке фотографије из купатила, где малолетно дете тушира оца који се налази у кади. И законска заступница је објављивала на друштвеној мрежи Фејсбук фотографије млт. АА, али на њима се не види АА лик.

Родитељи млт. АА имају супротне ставове када је реч о објављивању фотографија малолетне АА из којих се може идентификовати лик, на друштвеним мрежама и различита схватања о томе које би то последице могле изазвати на њу. Спорне фотографија из јануара и фебруара месеца 2020. године, које су обухваћене тужбом са назнаком тачног времена објављивања су пронађене на налогу туженог, а тужбом је обухваћена и фотографија од 25.02.2020. године на којој је дете приказано без купаћег костима, а која није нађена на профилу туженог. Тужени није објавио нагу фотографију млт АА, нити ју је касније обрисао. Природа фотографија није непримерена за истицање на друштвеним мрежама. Идеја за истицање фотографије на друштвеној мрежи фејсбук је забава и да се укаже на задовољство и срећу млт. АА.

Нижестепени судови су оценили да је у конкретном случају не стоје разлози да је тужени учинио повреду права детета и то право на безбедан живот и право на приватност објављивањем фотографија малолетне АА на фејсбук профилу дана 25.01.2020. године и 15.02.2020. године, јер фотографије и контекст у којем су сачињене нису непримерене за објављивање. Како су нижестепени судови утврдили да у конкретном случају није

постојала повреда права на безбедност и приватност, то су одбили и захтев млт. тужиље за накнаду штете.

По оцени Врховног касационог суда, с обзиром на утврђено чињенично стање правилно су нижестепени судови применили материјално право при одлучивању о тужбеном захтеву у делу којим је одлучено о томе да се одбије тужбени захтев да се утврди да је тужени ВВ објављивањем фотографија малолетне АА на свом фејсбук профилу 25.01.2020. и 15.02.2020. године учинио повреду права детета и то право на безбедан живот и право на приватност, као и у делу да се одбије захтев за накнаду штете. Наведено, превасходно из разлога што је фотографије детета објавио други родитељ, отац и јер је у поступку утврђено да фотографије, као и контекст у којем су сачињене нису непримерене, нису злоупотребљене нити коришћене у недозвољене сврхе, нити је млт тужиља трпела душевну бол због њиховог објављивања. Објављивањем фотографија тужени је желео да укаже јавности на срећу и задовољство млт. АА. Одлучна чињеница је и да су фотографије објављене пре него што је законска заступница тужиље изјавила противљење објављивању фотографија детета на друштвеним мрежама, а на којима се може идентификовати њен лик.

Међутим, ревизијом се основано указује да су нижестепени судови, одлучујући о забрани тужиоцу да убудуће објављује фотографије детета на интернету путем сервиса за друштвене мреже погрешно применили материјално право из одредбе члана 6. Породичног закона („Службени гласник РС“ број 18/05) и нису се руководили најбољим интересом детета. Према члану 3. став 1. и 2. Конвенције о правима детета („Службени лист СРЈ“ бр. 15/90) у свим активностима која се тичу деце, без обзира да ли их преузимају јавне или приватне институције социјалног старања, судови, административни органи или законодавна тела, од првенственог значаја је најбољи интерес детета. Детету ће се обезбедити таква заштита и брига која је неопходна за његову добробит, узимајући у обзир права и обавезе његових родитеља и других лица која су за дете одговорна. Оваква обавеза преузета је чланом 6. Породичног закона којим је прописано да је свако дужан да се руководи најбољим интересом детета у свим активностима која се тичу детета. Суд је увек дужан да се у спору за заштиту права детета и у спору за вршење, односно лишење родитељског права руководи најбољим интересом детета. (члан 266. Породичног закона).

Ово је поступак по тужби за заштиту права детета, а правни основ за ову тужбу није заштита од насиља у породици, без обзира на квалификацију тужиље и нижестепених судова.

Мајци млт. тужиље, ББ поверено је одлукама суда вршење родитељског права над млт. АА. Тужени је родитељ који не врши родитељско право и има право да издржава дете, да са дететом одржава личне односе и да о питањима која битно утичу на живот детета одлучује заједнички и споразумно са родитељем који врши родитељско право (образовање детета, предузимање већих медицинских захтвата над дететом, промена пребивалишта детета и располагање имовином детета велике вредности и сл).

Суштински, објављивање фотографија деце на интернету путем сервиса за друштвене мреже може да преставља опасну активност. Родитељи, када објављују фотографије своје деце имају слободу избора да ли ће фотографије да објаве или не, али само док заједнички врше родитељско право и док имају исте ставове по том питању. Родитељи млт. АА имају супротне ставове о објављивању фотографија млт. АА на интернету путем сервиса за друштвене мреже и различита схватања о томе које би то последице могло имати по њу. Малолетна АА није свесна своје приватности, нити права да је заштити. Због тога, о њеној приватности, ради остваривања најбољег интереса детета треба да брине родитељ коме је поверено вршење родитељског права. Законска заступница млт. АА има став да ради заштите безбедности и приватности не треба објављивати фотографије млт. АА на којима се идентификује њен лик. Стога, од тренутка када је законска заступница млт. тужиље изразила несагласност са објављивањем фотографија млт. АА на друштвеним мрежама, на којима се она може идентификовати, нико па ни други родитељ, којем није поверено вршење родитељског права, нема право да објављује те фотографије.

Ово право заштићено је чланом 12. Универзалне конвенције о људским правима, чланом 8. Европске конвенције о људским правима и то као обавеза поштовања приватног живота, дома и преписке.

Према коначном успеху тужиље у спору, применом члана 165. став 2. у вези чланова 163. став 2, 153. став 2. и 154. став 2. ЗПП и члана 207. Породичног закона припада јој половина укупних трошкова поступка. Укупни трошкови износе :за састав тужбе 16.500,00 динара, за заступање пуномоћника –адвоката на шест одржаних рочишта у износу од 108.000,00 динара, за састав две жалбе по 33.000,00 динара или укупно 190.500,00 применом Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката и судске таксе на тужбу, жалбу и одлуку о жалби у износу од 7.980,00 динара према Таксеној тарифи из Закона о судским таксама. Тужиљи је призната половина укупних трошкова или 99.240,00 динара.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци на основу члана 414. став 1. и члана 416. став 1. Закона о парничном поступку.

Председник већа – судија
Весна Субић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић